

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van:	Ons kenmerk: 80726
Uw kenmerk:	Contact: C. Kolf
Bijlage(n):	Doorkiesnummer: 0180-451286
	E-mailadres: k.kolf@bar-organisatie.nl
	Datum: 21 januari 2020

Betreft: Raadsinformatiebrief decembercirculaire 2019 gemeentefonds

Geachte raadsleden,

Inleiding

In deze brief gaan we in op de gevolgen van de decembercirculaire 2019 van het gemeentefonds. Deze circulaire is gekoppeld aan de Najaarsnota van het Rijk (peildatum 1 oktober). December is geen officieel bijstelmoment van het accres.

Kernboodschap

Het resultaat van de decembercirculaire voor 2019 is per saldo € 150.000 positief, de daaropvolgende jaren laten een gering nadelig structureel beeld zien.

Dat 2019 positief uitpakt wordt veroorzaakt door ontvangst van Klimaatmiddelen, een positieve actualisering op maatstaven sociaal domein (via suppletie-uitkering) en een nadelige prijsmutatie op maatstaven (- 10 punten). Meerjarig valt de suppletie-uitkering sociaal domein vanaf 2020 dan juist weer tegen met € 78.000 nadeel wat met een positieve aanpassing wegens hoeveelheidsverschillen op andere maatstaven weer enigszins wordt gecompenseerd.

Onderbesteding Rijk lijkt mee te gaan vallen

Op basis van de Najaarsnota leek een behoorlijke extra onderbesteding € 900 miljoen te verwachten, boven op de € 400 miljoen die bij de septembercirculaire 2019 bekend gemaakt is. Dat leidde tot de verwachting van een (nadelig) effect op het gemeentefonds van ± € 80 miljoen. De onderbesteding is echter toegevoegd aan zgn. begrotingsreserves, gekoppeld aan prioriteiten van het kabinet zoals aanpak stikstof, tekorten onderwijs en ondermijning. Die toevoeging aan de reserves tellen mee in de totale rijksuitgaven (Accres Relevante Uitgaven-ARU). Samen met nog enkele beleidsintensivering stijgen daardoor de rijksuitgaven t.o.v. de septembercirculaire 2019 met € 350 miljoen. De definitieve afrekening van het accres 2019 vindt plaats bij de meicirculaire 2020. December kent dus geen bijstelmoment, maar de huidige verwachting is dat de accres-afrekening straks in mei niet negatief zal zijn. Zeker is dat natuurlijk niet omdat we na de peildatum van 1 oktober nog enkele maanden te gaan hebben.

Herijking Gemeentefonds (Financiële VerhoudingsWet per 2021)

Daarnaast worden in de meicirculaire 2020 ook andere effecten meegenomen waarvan de belangrijkste de herijkingsoperatie van het gemeentefonds zal zijn. Het traject van het ontwikkelen van de nieuwe verdeelmodellen is in de eindfase. De eerste uitkomsten worden eind januari 2020 bekend. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid op het niveau van voor- of nadelen uitgedrukt in een bedrag per inwoner zijn. Eind januari 2020 start ook het officiële adviestraject bij de Raad voor het Openbaar bestuur (ROB) en de VNG. Verder zal eind april 2020 het definitieve verdeelmodel naar de Tweede Kamer worden verzonden. Volgens de huidige planning worden de definitieve resultaten dan bekend gemaakt bij de meicirculaire 2020.

Financiële gevolgen

Op de volgende pagina volgen de mutaties uit de decembercirculaire met daaronder een puntsgewijze toelichting.

Mutaties gemeentefonds december 2019					
Gemeente:	Albrandswaard				
Basis:	Decembercirculaire 2019				
Vergelijk:	Septemercirculaire 2019				
Bedragen x € 1.000					
	2019	2020	2021	2022	2023
A. Begin stand september 2019	27.070	28.310	29.270	29.730	30.615
B. Mutaties uitkeringsbasis					
1. Prijsmutaties van maatstaven (-10 punten uitkeringsfactor 2017 t/m 2019) voorlopig eenmalig. In mei 2020 volgt structureel effect.	-246	0	0	0	0
2. Inzet verdeelreserve Rijk t.g.v. gemeenten	38	0	0	0	0
Totaal B. Mutaties accres en BCF	-208	0	0	0	0
C. Hoeveelheidsverschillen					
3. Hoeveelheidsverschillen (actualisering aantallen maatstaven)	0	31	39	46	65
Totaal C. Hoeveelheidsverschillen	0	31	39	46	65
D. Taakmutaties					
4. Gebruik centrale voorzieningen Basisregistratie Personen	-4	0	0	0	0
5. Vergoeding kosten voor aanpassingen Gemeentelijke basisadministratie	0	0	0	0	0
Totaal D. taakmutaties	-4	0	0	0	0
E. Overige uitkeringen					
6. Klimaatmiddelen Transitievisie warmte (nieuwe DU - vast bedrag)	202	0	0	0	0
7. Klimaatmiddelen wijkaanpak (nieuwe DU)	10	0	0	0	0
8. Klimaatmiddelen energieloketten (nieuwe DU op basis van inwoners)	25	0	0	0	0
9. Suppletie-uitkering integratie sociaal domein (bestaande SU)	125	-78	-78	-78	-78
10. Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (bestaande DU)	0	1	1	1	1
Totaal E. Overigen uitkeringen	362	-77	-77	-77	-77
F. Totaal mutatie dec. 2019 t.o.v. sept 2019 B. t/m E.	150	-46	-38	-31	-12
G. Eindstand december 2019 A. + F.	27.220	28.264	29.232	29.699	30.603

Toelichting

1. Prijsmutaties van maatstaven (-10 punten uitkeringsfactor in 2019)

Van prijsmutaties is sprake als de landelijke volumina (aantallen: Q) van de basisgegevens bij de maatstaven stijgen. Omdat dezelfde geldhoeveelheid verdeeld blijft (het gemeentefonds groeit immer niet), zal de uitkeringsfactor (of wel: zullen de prijzen: P) moeten dalen. Het tegenovergestelde kan zich uiteraard ook voor doen. De prijsmutatie in deze circulaire is voor 2029 (over 2017-2018-2019): - 10 (uitkerings-)punten of wel een nadeel van € 246.000.

Een prijsmutatie heeft in principe een structurele doorwerking naar 2020 en latere jaren. Dat is door het ministerie van BZK niet in deze circulaire meegenomen, maar doorgeschoven naar de meircirculaire 2020. Dit betekent dat het structurele effect pas later bekend zal worden.

2. Inzet verdeelreserve Rijk t.g.v. gemeenten

Ter gedeeltelijke compensatie van het nadeel op de prijsmutatie (zie punt 1) heeft BZK de verdeelreserve ingezet in de jaren 2017 tot en met 2019.

3. Hoeveelheidsverschillen (actualisering aantallen maatstaven)

Naast de landelijke prijsmutatie vanuit het Rijk wordt een deel van de mutatie veroorzaakt door geactualiseerde hoeveelheden op de eigen maatstaven van de gemeente zoals oppervlakte land, binnenwater, bebouwing, ed.

4. Gebruik centrale voorzieningen Basisregistratie Personen

Deze geringe mutatie/ uitname worden verrekend via de maatstaf inwoners.

5. Vergoeding kosten voor aanpassingen Gemeentelijke basisadministratie

Deze mutatie/ toename worden verrekend via de maatstaf inwoners, in dit geval voor Albrandswaard verwaarloosbaar.

6. Klimaatmiddelen Transitievisie warmte (nieuwe DU - vast bedrag per gemeente)

In het Klimaatakkoord van juni 2019 is afgesproken dat het Rijk € 150 miljoen ter beschikking stelt aan gemeenten voor de periode 2019 tot en met 2021. De nadruk bij deze middelen ligt op de ondersteuning van de decentrale overheden bij het realiseren van de Regionale Energie Strategieën (RES) en op de ondersteuning van gemeenten bij de Transitievisies Warmte. In deze circulaire ontvangen alle gemeenten een eenmalige vaste bijdrage van € 202.101 voor het opstellen van de Transitievisies Warmte.

Op voorhand worden geen middelen apart beklemd voor ondersteuning en opstellen van klimaatplannen dan die tot nu toe beschikbaar zijn binnen de begroting. Een eventueel aanvullend budget zal uit de Algemene reserve moeten komen.

7. Klimaatmiddelen wijkaanpak (nieuwe DU)

Voor de start van het opstellen van klimaatuitvoeringsplannen op wijkniveau wordt in deze circulaire € 14,3 miljoen beschikbaar gesteld. Voor Albrandswaard eenmalig € 10.000.

8. Klimaatmiddelen energieloketten (nieuwe DU op basis van inwoners)

Er wordt € 12,4 miljoen beschikbaar gesteld om bewoners en particuliere gebouw eigenaren komende periode goed te informeren middels energieloketten. Voor Albrandswaard eenmalig € 25.000.

9. Suppletie-uitkering integratie sociaal domein (bestaande SU)

De integratie-uitkering 'jeugdzorg 2018' alsmede de suppletie-uitkering 'overheveling sociaal domein 2019' is geactualiseerd aan de hand van het bijwerken van de verdeelmaatstaven in het sociaal domein. Met name gaat het om bijstellingen rond 'medicijngebruik met drempel' en 'ouders met langdurig psychisch medicijngebruik'.

Voor Albrandswaard betekent dit een voordeel in 2019 van € 125.000. Vanaf 2020 is echter weer sprake van een structureel nadeel van € 78.000. Dit grote verloop zal in overleg met de vakafdeling Maatschappij nader worden onderzocht. De financiële impact van deze inkomstenontwikkeling zal dan worden afgezet tegenover de bijhorende lastenontwikkeling.

10. Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (bestaande DU)

Betreft actualisering bestaande uitkering. Voor Albrandswaard structureel € 1.000 plus vanaf 2020.

Overige informatie

Vrije besteedbaarheid van decentralisatie-uitkeringen

In het Verantwoordingsonderzoek 2018 heeft de Algemene Rekenkamer de onrechtmatigheid geconstateerd van diverse decentralisatie-uitkeringen (DU). De bestuurlijke voorwaarden voldeden niet aan het uitgangspunt van vrije besteedbaarheid zoals vastgelegd in de Financiële VerhoudingsWet. Om dit probleem op te lossen wordt een tweesporenbeleid gevolgd:

1. Aanpassing wet.

2. Beoordeling van bestaande en nieuwe DU's. Voor een aantal DU's (tot en met de meicirculaire 2019) moet een beoordeling nog plaats vinden. Dit kan leiden tot een andere (rijks)uitkeringsvorm,

bijvoorbeeld via een specifieke uitkering met een specifieke bestedingsplicht (en dus niet meer via het gemeentefonds). Ook kan expliciet in een circulaire worden gewaarborgd dat ontvangen middelen via het gemeentefonds geheel vrij besteedbaar zijn.

Vervolg

Het voordeel uit deze circulaire over 2019 van € 150.000 wordt in de jaarrekening 2019, samen met het nadeel uit de septembercirculaire 2019 (min € 205.000), verwerkt en toegelicht.

De geringe nadelen vanaf 2020 worden in de (meerjaren)begroting verwerkt in de 1e tussenrapportage 2020.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

het college van de gemeente Albrandswaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Hans Cats

drs. Jolanda de Witte